

**Conferința *Narrative Criminology vs Narrative Victimology*,
iulie 2023, Antwerp, Belgia**

*dr. Aura PREDA**

Conferința *Narrative Criminology vs. Narrative Victimology* este o conferință anuală care se desfășoară în Belgia. Anul acesta, în 2023, locul de desfășurare ales a fost Campusul Carolus al Universității Catolice Leuven Antwerp, gazdă fiind Institutul de Criminologie Leuven, KU Leuven NSCR.

Lucrările care au debutat în data de 2 iulie, au fost deschise de către Prof. Antony Pemberton, invocând continuitatea și importanța acestei tematici. În continuare au fost prezentați cei doi Keynote speaker, respectiv: **Dr. Jason Warr**, de la Universitatea din Nottingham și Prof. Simon Green, Hull University, ambii din UK.

Prima prezentare s-a intitulat *The rehabilitative imago and narrative labour*, iar cea de-a doua a purtat titlul *Narrating Victim Culture: Blurred lines between victimological research, ideology and activism*.

Imago-ul de reabilitare și activitatea narativă este o lucrare susținută în acea ședință plenară, în cadrul căreia autorul susține că, în cadrul justiției penale, diferite logici disciplinare sunt utilizate pentru a impune o noțiune idealizată de „infractor reabilitat”. Acest „Imago reabilitativ” impus, care stabilește o serie de așteptări simbolice și materiale de identitate și comportament, modifică teleologic performanțele narrative ale subiectului disciplinat și reprezentările sinelui lui de zi cu zi. Acest aspect conduce apoi la necesitatea ca individul să adopte o serie de tehnici (Narrative Labours) atât pentru a naviga printre așteptări identitare impuse pe care le suportă, cât și printre rupturile ontologice pe care le experimentează ca rezultat.

Lucrările conferinței au continuat a doua zi cu o sesiune plenară susținută de dr. Eva Mulder și dr. Pauline Aarten având ca subiect *Nota principală: importanța narațiunii pentru experiențele victimologice*. Ca premisă a intervenției, autoarele consideră că oamenii simt nevoia să povestească, fie că vorbim despre victime sau infractori, aceștia nu diferă de oricine altcineva.

Criminologia narativă își propune să explice crimele și alte tipuri de vătămări în funcție de poveștile pe care oamenii, ca indivizi și ca grupuri, le povestesc despre lume și despre ei înșiși în lume. Victimologia narativă încearcă să facă același lucru

* Cercetător științific grad III, Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române; aurapreda7@yahoo.ro.

în ceea ce privește experiențele oamenilor răniți, nedreptățiți de alții. Domeniile de cercetare ar putea părea să difere ca focalizare: criminologia narativă examinează adesea rolul cauzal al poveștilor, rolul pe care poveștile îl joacă în rău. Victimologia narativă ar putea fi mai predispusă de a lua în considerare consecințele povestite ale vătămării, de exemplu *impactul victimizării asupra poveștilor de viață*.

Cu toate acestea, există și multe suprapuneri: victima și infractorul nu sunt categorii care se exclud reciproc, iar temele de victimizare răsună adesea în narațiunile infractorilor. Există multe asemănări între poveștile de victimizare în urma unor crime grave și cele ale încarcerării, ca urmare.

Astfel de suprapuneri servesc complexității lucrărilor în criminologie narativă și victimologie. Să numim doar câteva dintre acestea: cum să facem dreptate pe deplin realității trăite a victimelor și a infractorilor? Cum să empatizezi cu sentimentul de victimizare al subiecților atunci când au fost condamnați pentru acte detestabile? Cum să pui în cuvinte experiențe pe care subiecții nu le pot descrie în mod adecvat?

Ziua a continuat cu sesiuni paralele care au durat, în medie, conform planificărilor, 1 oră și 30 minute, și s-au subordonat unor teme diverse, precum:

1. *Victimologie narativă, filozofie și justiție penală* sub acest titlu au fost susținute următoarele teme: *The emancipating power of victims' critical storytelling*, susținută de Katrien Schaubroek, *Scrutinizing legal fictions with narrative victimology* de Antony Pemberton, *The compensation order through phenomenologist' eyes: punishment or measure?* De Cheyenne Dunk

2. *Discursul în narațiuni și efectul său*, a circumscris următoarele intervenții: *Contested Narratives: Resisting Dominant Victim Discourses in Stories of Sexual Violence* de Jennifer O'Mahoney, *Electoral crimes and public narratives in the media. Case of Albania*, de Ardită Reçi *Narrative Victimology in Latin American Cinema: Violence Social Representation against Indigenous Women in Ixcanel Film*, de Maylen Villamañan Alba.

3. *Narațiuni ale violenței*, a colectat următoare expuneri: *The journey of a violence narrative* de Frank van Gemert, „*Red pill stories*”: *Journeys into the British far right* de Tony Karas și *The navigation of moral agency in the pre-crime texts of mass shooters*, de Emily Powel

Între cele două sesiuni paralele, cu titlu de Masterclass, s-au oferit participanților următoarele variante:

a. *Using Photographs in Narrative Criminology and Victimology Research*, partea I de Prof. Heith Copes and Jared Ragland; *Utilizarea fotografiilor în cercetările de Criminologie și Victimologie Narativă*, a fost tematica centrală, ce a fost însoțită de o expoziție cu fotografii asigurată de către cei doi protagoniști.

b. *Telling it slant* de Phil CrockeI Thomas, PhD.

Poate poezia să ajute la numirea celor fără nume? Ar putea ficțiunea să-i ajute pe cercetători să spună povești care respectă dorințele oamenilor care ar prefera să nu fie numiți? În acest atelier hands-on s-au experimentat tehnici de scriere creativă pentru a explora posibilitățile lor de a întreprinde și împărtăși cercetări

sociale, de a lucra cu date calitative și de a ne ajuta să mergem mai departe atunci când ne simțim blocați în modurile noastre obișnuite de scriere și gândire academică. Scriind împreună, autoarea consideră că vom putea explora probleme importante precum îngrijirea, consimțământul, reprezentarea, adevărul, senzația, emoția și afectul și, propune o viziune optimistă! Această sesiune era recomandată, era potrivită pentru cercetătorii care nu au încercat niciodată scrierea creativă, precum și pentru practicienii cu experiență. Participanților care s-au înscris au primit materiale adecvate înainte de sesiune.

c. *How to analyze through narrative elements* de Merlijn van Hulst, Ph.

Cum să analizezi prin elemente narative, de Merlijn van Hulst, PhD, la Universitatea Tilburg, Olanda. Iată câteva idei desprinse din conținutul relatat. Printr-o poveste sau narațiune înțelegem o relatare a evenimentelor care s-au întâmplat într-un anumit cadru. Evenimentele sunt cruciale pentru ca o poveste să fie recunoscută ca atare. Ceva s-a întâmplat, ceva care este apoi transformat într-o poveste. Adesea, poveștile se concentrează pe intenția și acțiunea umană. Setarea vizează timpul și locul în care au avut loc evenimentele. Ar putea indica, de asemenea, încorporarea socială și materială a evenimentelor. Actorii, umani sau non-umani, poartă evenimentele sau le experimentează. Evenimentele, decorurile și actorii sunt elementele de bază cu care lucrează povestitorii. Luând o perspectivă și selectând, povestitorii modelează sensul poveștilor prin aceste elemente, iar intrigile formate în acest fel, la rândul lor, ajută la modelarea sensului elementelor poveștii. În acest atelier s-a explorat modul în care funcționează acest lucru, folosind materiale narative bogate.

O altă serie de sesiuni paralele în aceeași zi au fost focusate asupra:

4. *Movie: A Giant on the Bridge*.

5. *Narratives in prison and forensic sings* care au inclus următoarele expuneri: *Hope behind bars* de David Adlington Rivers, *Empirical research on the victimizing past of some convicts – case study Romania* de Aura Preda, *Victims and offenders in forensic psychiatry. Narratives of victim-offender mediators* de Lydia Dalhuisen.

6. *Victim narratives* a reunit trei intervenții: *Children's narratives on life at a domestic violence shelter* de Linda Arnell, *Experiences of Human Trafficking Victims within the Family and Community, Peer Group, and Criminal Justice System* de Victoria Wozniak-Cole și *What the fuck?! Narratives of online sexual violence survivors* de Nathalie Gaal-Franse.

În după-amiaza aceleiași zile, lucrările conferinței s-au încheiat cu intervenția PhD **Allyn Walker**, de la Universitatea Johns Hopkins, Statele Unite ale Americii a susținut prezentarea „*Ți-am cunoscut agenda tot timpul?* – *narațiuni convergente despre ură și rău în cercetarea criminologică*. Oamenii de știință care studiază în domeniul criminologiei se scufundă frecvent, adânc în apele subiectelor controversate. Acest lucru este valabil mai ales atunci când se cercetează populațiile stigmatizate, care sunt atât de des subiectul narațiunilor de ură. Înșiși cercetătorii sunt din ce în ce mai stigmatizați de mișcările anti-știință și anti-academice. Ce se întâmplă atunci când narațiunile dăunătoare cu privire la subiectele cercetării noastre

converg cu narațiunile dăunătoare despre propriile noastre identități? Prin explorarea urii stratificate ca reacție la cercetarea mea și la mine însumi, voi discuta provocările în efectuarea cercetării criminologice în mediul nostru sociopolitic actual și cum să mergem mai departe.

Ziua de marti, **4 iulie** a debutat cu lucrarea unui renumit cercetător italian, **Prof. dr. Alfredo Verde** de la Università di Genova, Italia. Expunerea acestuia, intitulată *Criminalul ca fostă victimă. O abordare psihosocială narativă/The criminal as a former victim. A narrative psychosocial approach*. De regulă, victimele sunt considerate foarte diferite de infractori. În realitate, acest lucru nu este valabil, sens în care există o cantitate remarcabilă de literatură care investighează rolul victimizării în experiențele timpurii ale persoanelor care încalcă legea penală mai târziu. Mai mult, unii autori leagă etiologia comportamentului criminal de faptul de a fi expus în mod specific la un fel de violență și/sau umilire. Această prezentare intenționează să analizeze un astfel de fenomen în datele unui studiu pe care îl desfășurăm la Genova, numit „*Lives on the Edge: the Genoa Study on Desistance*”. Până la acel moment, a intervievat 21 de subiecți (câte trei interviuri cu metodologia FANI: conform Hollway & Jefferson, 2012), întrebându-i în mod specific nu numai cum și când au decis să se abțină, ci implicit și motivul pentru care au început să comită infracțiuni. A analizat datele folosind atât o abordare narativă, cât și o abordare psihosocială (Verde și Knechtlin, 2019). Așa cum se așteptam, multe dintre persoanele pe care le-au întâlnit în mod specific (conștient) au legat începutul carierei lor de unele victimizări suferite anterior (violență, abuz, neglijare, bătaie, bullying suferite în copilărie și/sau adolescență). Acesta a identificat și exemple de experiențe mai puțin conștiente de victimizare, așadar există exemple de victimizare explicită, dar și mai ascunse/subtile. Faptul că criminalul a fost (și) o victimă este o problemă importantă pe care oamenii ar trebui să o recunoască, pentru a abandona definiția populară simplă și clară a criminalului ca fiind „numai rău” și pentru a merge dincolo de etichete și stigmat, pentru a descoperi umanitatea infractorului.

Cea de-a doua lucrare din plen s-a intitulat *Un omagiu adus lui Susan Brison: victimizarea ca atac ontologic/A homage to Susan Brison: victimization as an ontological assault*, de Prof. Antony Pemberton, specialist angajat în mai multe universități din Belgia și Olanda.

Alte sesiuni paralele au fost organizate în jurul următoarelor teme:

7. *Metode inovatoare în victimologie narativă și criminologie*/(partea I) a inclus două intervenții: *Locked up with art. How to keep your visitors, staff, and collec;on safe during a lockdown* Kim Covent și *Storytelling Games of Life: social games to help vulnerable people* de Carlopa Allum.

8. *Perspective critice în Victimologia narativă*/Critical perspectives on narrative victimology a inclus câteva titluri: *What rupture? Crippling narra;ve vic;mology through the stories of disablist and ableist violence* de Vaclav Walac și *The Self aqer Official Disdain Jurga Jonutyte Phenomenology of the lived-in-body in Billy Martin's Exquisite Corpse: a story on Leib, Körper, and victimhood through a narrative lens* de Magdalena Correa Blázquez.

9. *Povestiri ale supraviețuitorilor IPV* au vizat următoarele lucrări: *Coercive control as ex-partner abuse: undermining the relationships with significant others* de Sietske Dijkstra, *Survivor perspectives: What works for survivors of gender-based violence in driving policy change?* Lisa Wheildon și *IPV survivor experiences with protection orders: challenges of using narrative interview techniques and analysis* de Irma Clevén.

Sesiunea de Masterclasses a oferit mai multe opțiuni:

a. *Using Photographs in Narrative Criminology and Victimology Research*, partea a II-a, practice o continuare a activității cu titlu similar din ziua anterioară, fiind susținută de Prof. Heith Copes and Jared Ragland.

b. *How to analyze harmful silences* de Prof. Lois Presser

Cum să analizați tăcerile care rănesc, susținută de **Prof. dr. Lois Presser**, Universitatea din Tennessee a început cu afirmația: „Multe rămân nespuse atunci când comunicăm. Aceasta este natura comunicării”. Cu toate acestea, ceea ce nu este spus poate reflecta, promova și susține răul. Elitele își ascund agende și folosesc metafore și alte discursuri figurative pentru a obține acceptarea pe scară largă a acestor agende. Persoanele subordonate sunt în mod caracteristic împiedicate să vorbească sau, dacă vorbesc, nu sunt ascultate sau auzite. Acest atelier predă metode pentru analiza interpretativă a tăcerilor și excluderilor din textele care mențin relații inegale de putere și provoacă rău. Textele pe care le voi preda sunt declarații politice și povești împărtășite în interviuri. Punctele focale includ supraestimarea, expresiile figurative și subiectele lipsă (de exemplu, persoane, contexte). Experiența anterioară împletită cu analiza discursului este utilă, dar nu este necesară.

c. *Forms of analysis in narrative criminology* de Prof. Sveinung Sandberg, a fost ultima alternativă pentru sesiunea de Masterclass.

Forme de analiză în criminologia narativă, **Prof. dr. Sveinung Sandberg**, Universitatea din Oslo, Norvegia. Masterclass-ul intitulat **Forme de analiză în criminologia narativă** a prezentat patru moduri de a face criminologie narativă: tematică, structurală, performativă și dialogică. Aceste forme diferite de analiză narativă sunt asociate cu tradiții de cercetare, cum ar fi: analiza conținutului narativ, sociolingvistica, etnografia narativă și analiza narativă dialogică. Alegerea analizei variază în funcție de faptul dacă cercetătorii sunt interesați de conținutul a ceea ce se spune, cum se face, cine narează și unde se face – sau ce narațiuni sunt în joc într-o poveste. În timpul masterclass s-a descris procesul metodologic al acestor abordări diferite și s-a exemplificat utilizările lor. Participantul va contribui, în grupuri, cu propria analiză narativă a interviului pentru a vedea mai bine aplicația specifică și valoarea potențială a acestor forme diferite de analiză narativă.

Sesiunile paralele s-au subsumat următoarelor teme:

10. *Metode inovatoare în victimologie narativă și criminologie* (partea a II-a), un panel conținut lucrări, precum: *Making the Story Count: An argument for the development of a narrative evaluation tool in the arts in criminal justice sector* de Ella Simpson, continuată de *Visualizing Voices: Using Pictorial Narratives as a Tool to*

Evaluate Service Users Experiences Debbie Jones Songwriting as innovative method for the generation and presentation of dialogue between/within victimological and criminological narratives: Introducing 'A Giant on the Bridge' de Jo Collinson.

11. *Narațiuni sociologice și istorice* a fost titlul unui panel care a reunit următoarele lucrări: *When Crime Became a Story: The History of Crime Narratives and Their Analysis* de Bernd Dollinger, *Institutional violence, gender, and epistemic justice from the point of view of social power* de Anita Dremel, *The Covid-19 pandemic as a narrative of capitalist eugenics* de Predrag Zivkovic.

Închiderea lucrărilor conferinței a fost efectuată de către mai mulți profesori, succesiv, unii fiind parte chiar din echipa de organizatori: Prof. Heith Copes, Jared Ragland și Saskia Bruinsma.

Conferința a demonstrat nivelul de profunzime cu care se realizează cercetarea științifică în alte țări, implicit fondurile alocate, eforturile făcute de organizatori pentru diseminarea lucrărilor (participanți din SUA, Australia etc.), posibilități de abordare interdisciplinare a unor tematici foarte puțin cunoscute în țara noastră. Deopotrivă, lucrările expuse pot constitui o sursă de inspirație, chiar și în eventualitatea unor perspective comparative.